

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode
Croatian Society for Bird and Nature Protection
Poštanska adresa: Gundulićeva 19a; HR-31000 Osijek
tel:+385 31 202 796; Mobilni: +385 95 909 87 53

**UPRAVNOM SUDU REPUBLIKE HRVATSKE
FRANKOPANSKA 16
10 000 ZAGREB**

**TUŽITELJ: Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, udruga, Gundulićeva 24,
Zagreb, zast. po voditelju projekta Tiboru Mikuska**

**TUŽENIK: Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva,
Ulica Republike Austrije 20, Zagreb**

TUŽBA

Radi Rješenja Ministarstva zaštite okoliša,
prostornog uređenja i graditeljstva, Klasa
UP/I-351-03/07-02/60, Ur.broj:531-14-1-07-
11-36, od dana 18. veljače 2011. godine

3X

Tužitelj u zakonskom roku podnosi tužbu protiv Rješenja Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Klasa UP/I-351-03/07-02/60, Ur. broj: 531-14-1-07-11-36, od dana 18. veljače 2011. godine. Budući se radi o tužbi iz područja okoliša, moli se Naslov da **hitno** pokrene postupak po istoj, a sukladno čl. 149. Zakona o zaštiti okoliša (NN 110/07) koji propisuje kako je „sudski postupak po svakoj tužbi iz područja zaštite okoliša, hitan“.

Rješenje posl.broj. objavljeno je 08.03.2011. godine na službenim web stranicama Ministarstva (sukladno čl. 95. st. 2. Zakona o općem upravnom postupku, „Dostava javnom objavom obavlja se stavljanjem pismena na oglasnu ploču javnopravnog tijela, objavom pismena u dnevnim novinama, **na internetskoj stranici javnopravnog tijela** ili na drugi prikladan način.“

Pobijanim Rješenjem tuženik je zahvat Višenamjenski kanal Dunav – Sava, nositelja zahvata Agencije za vodne putove iz Vukovara, Parobrodarska 5, ocijenio kao prihvatljiv za okoliš uz primjenu mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša određenim samim Rješenjem.

Tužitelj pobija Rješenje tuženika pod gornjim posl. brojem u cijelosti, te se tužba upućuje jer se u postupku koji je aktu prethodio nije postupilo prema pravilima postupka, a osobito što činjenično stanje nije pravilno utvrđeno i što je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja i nije pravilno primijenjen zakon.

Osporavano Rješenje koje se pobija ovom tužbom, izdano je od strane nadležnog tijela iako nisu bili ispunjeni svi propisani uvjeti za njegovo izdavanje. Ministarstvo je (ovdje tuženik), pri donošenju Rješenja posl. br. gornji počinilo više bitnih povreda postupka, te je nepravilno utvrdilo činjenično stanje iz kojeg je izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja te nije pravilno primijenjen zakon.

U pobijanom Rješenju tuženik je pogrešno ocijenio predmetni zahvat kao povoljan za okoliš, a zapravo je potpuno suprotno, trebao donijeti rješenje kojim predmetni zahvat ocjenjuje kao zahvat koji će imati nepovoljan utjecaj na okoliš, odnosno, radi brojnih nedostataka Studiju utjecaja na okoliš za predmetni zahtjev trebalo je odbiti.

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode (ovdje tužitelj) sukladno čl. 144. st. 2. Zakona o zaštiti okoliša, ima dovoljan (vjerojatan) pravni interes za pristup pravosuđu, tj. za pokretanje predmetnog spora.

Razlozi za to su sljedeći:

- I. Upravni postupak izdavanja Rješenja protiv kojeg se pokreće ovaj upravni spor nije bio vođen pravilno. Postupak procjene utjecaja na okoliš za zahvat u okoliš radi kojeg je doneseno predmetno Rješenje, nije proveden temeljem Zakona o zaštiti okoliša (NN 82/94, 128/99 i 110/2007) i Pravilniku o procjeni utjecaja na okoliš (NN 59/2000, 136/2004 i 85/2006), mada je tako navedeno u Rješenju.
 - a) Člankom 30. st. 3. Zakona o zaštiti okoliša propisano je da se „Rješenje kojim se daje odobrenje ili uskraćuje odobrenje za namjeravani zahvat izdaje se u roku od 30 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva“. Međutim, iz predmetnog Rješenja je vidljivo da je uredni zahtjev podnesen 04.05.2007. a Rješenje izdano tek 18.02.2011. godine tj. **nakon tri (3) godine, devet (9) mjeseci i 24 dana!!!**
 - b) Člankom 27. Zakona o zaštiti okoliša propisano je da „*Utjecaj zahvata na okoliš, njegovo vrednovanje i prihvatljivost ocjenjuje komisija na temelju studije utjecaja na okoliš*“. Prema izdanom Rješenju, prva sjednica Povjerenstva je održana 15.06.2007. a samo Povjerenstvo je u punom sastavu imenovano tek 26.07.2007. tj. četrdeset jedan dan nakon održane prve sjednice. Iz toga slijedi, da je prva sjednica održana u nepotpunom sastavu tj. da joj nisu prisustvovali naknadno imenovani članovi. Nadležna zakonska regulativa ne predviđa naknadno imenovanje i dopunjavanje Povjerenstva novim članovima.
 - c) člankom 13. st. 2. Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš propisano je da „*Prvu sjednicu komisije saziva predsjednik komisije najkasnije 15 dana od dana imenovanja komisije*“. Međutim, iz predmetnog Rješenja je vidljivo da je Komisija za procjenu utjecaja izabrana 28.5.2007., a da je 1. sjednica Komisije održana 15.6.2007. tj. **osamnaest (18) dana** od dana imenovanja komisije.
 - d) člankom 16. Pravilnika o procjeni zahvata na okoliš propisano je da Komisija na prvoj sjednici ocjenjuje da li studija sadrži bitne nedostatke koje nije moguće ukloniti u Zakonom propisanom roku. Ako se nedostaci mogu ukloniti u zakonskom roku tražiti će dopunu, a ako to nije moguće mora predložiti da se odobrenje za zahvat uskrati. Iz predmetnog Rješenja je očito da je prva sjednica Povjerenstva, na kojoj su zatražene dorade i dopune Studije, održana 12.7.2009. godine, a druga jednu (1) godinu i četiri (4) mjeseca poslije,

evidentno je da su **dorade i dopune bile takvog tipa da ih nije bilo moguće provesti u roku od 30 dana**. Dapače, nadležno Ministarstvo tek devet (9) mjeseci kasnije donosi, važno je naglasiti – zakonski potpuno neutemeljen – Zaključak o produljenju roka za dopunu studije. Dapače, i na 2. sjednici Komisije se donosi zaključak o dopuni studije u dijelu koji se odnosi na međunarodne obveze vezano uz prekogranični utjecaj zahvata. Iz svega gore navedenog, evidentno je da je Komisija trebala, sukladno Zakonu, nadležnom tijelu predložiti odbijanje zahvata tijekom održavanja 1. sjednice, a najkasnije na 2. sjednici.

- e) Člankom 19. st. 2. Pravilnika o procjeni zahvata na okoliš propisano je da „**Javni uvid mora započeti najkasnije 15. dana nakon što je tijelo koje koordinira javni uvid zaprimilo odluku komisije**”. Iz predmetnog Rješenja je vidljivo da je odluka o upućivanju studije na javnu raspravu i javni uvid donesena 23.2.2009. na 3. sjednici Komisije. Međutim, javni uvid započeo je tek 13.5.2009. tj. **78 dana (!!!)** nakon donošenja odluke. Kako je u radu Komisije sudjelovao predstavnik resornog Ministarstva, a cijeli postupak se odvijao u njegovim prostorijama, potpuno je neshvatljivo iz kojih razloga je javni uvid započeo dva mjeseca kasnije.
- f) Tijekom javne rasprave održane u razdoblju 13. svibnja do 23. lipnja 2009. Tužitelj je u zakonskom roku priložio opsežne primjedbe na manjkavosti kvalitete Studije (dokaz: Primjedbe Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode od 21.lipnja2009). Na 4. sjednici Povjerenstva, održanoj 18.11.2009. godine, **Komisija je u cijelosti propustila stručno i objektivno razmotriti izložene primjedbe javnosti i zainteresirane javnosti**, kao i očitovanje nositelja zahvata na navedene primjedbe (dokaz: Uvid u Zapisnik sa 4. sjednice Povjerenstva od 18.11.2009 g.). Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, kao stranka u postupku nikada nije zaprimilo odgovore na svoje primjedbe čime je povrijeđeno načelo javnosti i sudjelovanja propisano člankom 17. st. 2. Zakona o zaštiti okoliša. Tvrdnje iz predmetnog Rješenja da primjedbe javnosti nisu prihvaćene „*iz razloga što je SUO izrađena sukladno važećim zakonskim propisima, a obuhvat zahvata te biološke i ekološke značajke detaljno opisane u poglavljima B.1.1, B.1.1.6, A.3.10., A.3.11., A.3.12., A.3.13., A.3.14., A.3.15., A.3.17., A.3.18., te A.3.19.*“ se u cijelosti mogu ocijeniti kao neutemeljene i lažne (dokaz: konačna verzija Studije utjecaja na okoliš za Višenamjenski kanal Dunav-Sava).
- g) Dalje odstupanje od propisane procedure jest i trajanje samog postupka. Dakle, suprotno čl. 29 Zakona o zaštiti okoliša koji propisuje da „*Postupak procjene utjecaja na okoliš od imenovanja komisije ... do donošenja zaključka iz članka 29. stavka 2. istoga Zakona ne može trajati duže od četiri mjeseca*“ postupak je trajao od 04.05.2007. godine, dana kada je nositelj zahvata podnio zahtjev za pokretanje postupka, do 18. veljače 2011. godine (datum izdavanja Rješenja), dakle **punih 3 godine, 9 mjeseci i 14 dana**, a ne 4 (četiri) kako je to propisano člankom 29., st. 2. Zakona o zaštiti okoliša. U međuvremenu je usvojen potpuni novi, znatno strožiji Zakon o zaštiti okoliša NN 110/07 koji nalaže da se postupci procjene utjecaja okoliš imaju obaviti u roku od četiri mjeseca, a najkasnije u roku od šest (6) mjeseci. Napominjemo da bi načelnik nadležnog odjela MZOPUG odgovornog za postupke ocjene u svakom slučaju morao biti upoznat s odgovarajućim zakonskim odredbama o trajanju postupka ocjene.
- h) Člankom 5. Pravilnika o procjeni zahvata na okoliš propisano je da Studija utjecaja na okoliš obvezno sadrži prijedlog najprikladnije varijante zahvata u pogledu utjecaja na okoliš s obrazloženjem. Predmetna Studija ne sadrži varijantna rješenja niti dokaze da je planirani zahvat najprikladniji u pogledu utjecaja na okoliš. Dapače, niti nakon što je zainteresirana javnost ukazala na ovaj propust, Investitor i Izrađivač Studije nisu odgovarajuće dopunili Studiju. Obrazloženje da je predloženi zahvat najprikladniji u pogledu utjecaja na okoliš u

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode

Croatian Society for Bird and Nature Protection

Poštanska adresa: Gundulićeva 19a; HR-31000 Osijek

tel:+385 31 202 796; Mobilni: +385 95 909 87 53

cijelosti može ocijeniti neutemeljenim i lažnim, a Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode je ponudilo barem jedno varijantno rješenje – izgradnja i proširenje Luke Vukovar i izgradnja dvotračne željezničke pruge u pravcu Luka Vukovar-Vinkovci kojom bi se teret dalje željeznicom bez ikakvih problema prevezio do Zagreba i Rijeke, tj. razvoj multimodalnog načina transporta roba i dobara (brod-željeznica) duž rijeke Save.

- II. U postupku donošenja predmetnog Rješenja povrijeđena su osnovna načela zaštite okoliša propisana člancima 10., 12. st.1., 13. st. 1, te 15. Zakona o zaštiti okoliša.
- a) U primjedbama koje je dostavilo Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode evidentno je da je izrađivač Studije u svrhu dokazivanja ekonomske opravdanosti zahvata koristio potpuno pogrešene ulazne parametre koji su ga doveli do zaključka da je zahvat ekonomski opravdan, iako je stvarnost potpuno suprotna (vidi priloženi CD). Bez jasnog odgovora i dokaza ostala su slijedeća pitanja i zahtjevi:
- Gdje i kako će Hrvatska putem plovidbe na Savi zaraditi >800 mil EURA kako bi pokrila inicijalnu investiciju, te kako će Hrvatska temeljem plovidbe zaraditi novac potreban za održavanje ovog objekta i plovnog puta?
 - Koliko su veliki dodatni i Studijom nespomenuti dodatni troškovi koji će nastati kao štetna posljedica zahvata npr. koliko poplavnih šuma će se posušiti i propasti, koliko će koštati pošumljavanje posušenih poplavnih šuma, koliko rijetkih i ugroženih svojti biljaka i životinja će nestati, koliko će koštati gubitak turističkog potencijala cijele regije itd.
 - Zašto bi hrvatski porezni obveznici u vrijednosti od >800 mil EURA „iz svog džepa” financirali razvoj bosanskih luka pri tome uništavajući vlastite prirodne vrijednosti poput Spačvanskih šuma itd.?
- b) Nadalje navodimo manjkavosti vezane uz postojeću biološku i krajobraznu raznolikost, od činjenice da se ne razmatra utjecaj zahvata na ključne ekološke i hidrološke procese koji omogućuju razvoj postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti, kao niti utjecaj zahvata na ključne populacije rijetkih i ugroženih svojti zaštićenih odredbama Zakona o zaštiti prirode (dokaz: mišljenje Hrvatskog šumarskog društva o utjecaju kanala na šume istočne Slavonije, <http://www.sumari.hr/aktualno/kanal.htm>; vidi također priloženi CD). Bez jasnog odgovora i dokaza ostala su slijedeća pitanja i zahtjevi:
- Koji su ključni ekološki i drugi procesi koji omogućuju razvoj postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti na području zahvata, te funkcioniranje ekoloških sustava?
 - Koje svojte žive na lokaciji zahvata i koliko su njihove populacije velike (brojne)?
 - Koje će svojte biti zahvaćene planiranim zahvatom i u kojoj mjeri?
 - Na koji način će planirani zahvat i posljedice zahvata na vodotocima i šumskim staništima utjecati na rijetka i ugrožena staništa?
 - Na koji način će planirani zahvat i posljedice zahvata na vodotocima i šumskim staništima utjecati na postojeće ekološke sustave utjecajnog područja (npr. na pojave sušenja šuma, odvijanja prirodnih sukcesija, širenja invazivnih vrsta itd).
 - Na koji način će planirani zahvat i posljedice zahvata na vodotocima i šumskim staništima utjecati na populacije rijetkih i ugroženih vrsta životinja koje područje koriste za odmor, ishranu i razmnožavanje?
 - Koliki dio populacije će biti zahvaćeno predmetnim radovima, a koliko posljedicama promjene vodnog režima i gubljenja prirodnih hidroloških uvjeta?
 - Kolika je šteta (ekonomska i ekološka) koja će nastati gubitkom zahvaćenih populacija svojti ili staništa?
 - Da li je ta šteta nadoknadiva ili ne? Tko će nadoknaditi (platiti) tako stvorenu štetu?

- c) Osnovno načelo zaštite okoliša propisano člankom 10. Zakona o zaštiti prirode kaže da se „*Zaštita okoliša temelji na poštovanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, opće prihvaćenih načela, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse*”. Ništa od gore navedenog u ovom predmetu i izradavanju Rješenja nije poštovano, niti poštovanje načela međunarodnog prava (zahvat je zbog posljedica koje će izazvati u izravnoj suprotnosti s odredbama međunarodnih konvencija koje govore o zaštiti biološke i krajobrazne raznolikosti), niti uvažavanje znanstvenih spoznaja (vidi priloženi CD), niti uvažavanja najbolje svjetske prakse.
- d) Načelo očuvanja vrijednosti prirodnih izvora i biološke raznolikosti propisano člankom 12. st. 1. Zakona o zaštiti okoliša kaže da se „*ne smije umanjivati vrijednost prirodnih izvora, vode, mora, zraka, tla, šuma i izvornih vrijednosti krša*.” Iz priloženih dokumenata i znanstvenih studija evidentno je da će izgradnjom navedenog kanala doći do poremećaja hidroloških uvjeta nadzemnih i podzemnih voda te pojave sušenja šuma u našem najvećem i najvrijednijem kompleksu poplavnih šuma u Hrvatskoj – Spačvanskim šumama – koje će bitno umanjiti vrijednost prirodnih izvora vode, tla i šuma (dokaz: mišljenje Hrvatskog šumarskog društva o utjecaju kanala na šume istočne Slavonije, <http://www.sumari.hr/aktualno/kanal.htm>; vidi također priloženi CD).
- e) Načelo zamjene ili nadomještanja drugim zahvatom propisano člankom 13. st. 1 koje kaže da za „*zahvat koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš, treba nastojati zamijeniti zahvatom koji predstavlja bitno manji rizik ili opasnost, pa i u slučaju kad su troškovi takvog zahvata veći od vrijednosti koje treba zaštititi*” također nije poštovano jer nije razmatrana varijanta izgradnje i proširenje kapaciteta Luke Vukovar, te obnova željezničke pruge Vukovar-Vinkovci-Zagreb koja bi imala puno manje ekonomskih i ekoloških štetnih posljedica.
- f) Načelo poštivanja prava propisano čl. 15. Zakona o zaštiti okoliša koji kaže da „*kod donošenja odluke o zahvatu u okoliš i za vrijeme izvođenja zahvata mora se postupati u skladu sa zakonom i drugim propisima*..” nije poštovano jer nisu poštovane odredbe drugih zakona i propisa koje se odnose na predmetni zahvat, osobito Zakon o zaštiti prirode (NN 70/2005) s podzakonskim aktima (NN 89/2007, 16/2006), kao i odredbe međunarodnih konvencija o zaštiti biološke i krajobrazne raznolikosti kojih je Republika Hrvatska potpisnica.

Radi činjenice kako nisu ispunjeni prethodno navedeni uvjeti očito je kako se na temelju takve studije utjecaja na okoliš nije moglo donijeti Rješenje kojim se Zahvat ocjenjuje povoljnim za okoliš. Dokaz tomu je i činjenica da su pojedini članovi Komisije za ocjenu studije glasali protiv nje (dokaz: Zapisnik sa 4. sjednice Komisije od 21.12.2009, te izdvojena mišljenja dva člana Komisije).

Kako bi pravno zanemarili činjenicu o podijeljenosti mišljenja članova Komisije za ocjenu SUO, nadležno Ministarstvo isporučuje – pravno i zakonski potpuno neutemeljena – dva mišljenja (u predmetnom Rješenju nisu navedeni datumi navedenih dokumenata) od Ministarstva kulture i Hrvatskih šuma d.o.o.. Pri tome je važno naglasiti da je mišljenje Hrvatskih šuma, tvrtke u većinskom državnom vlasništvu koja nije neovisna od politike i čiji upravitelji se postavljaju na temelju političkih kriterija, u cijelosti suprotno s mišljenjem šumarske struke (vidi mišljenje Hrvatskog šumarskog društva o utjecaju kanala na šume istočne Slavonije). Jednako tako, mišljenje Uprave zaštite prirode Ministarstva kulture je donešeno bez ikakvog uključivanja javnosti ili javne rasprave, te ono u cijelosti negira odredbe i proceduru ocjene zahvata na prirodu koje je zakonski bilo na snazi u vrijeme pokretanja postupka ocjene zahvata (Zakon o zaštiti prirode iz 2005. godine je bio na snazi i propisivao je obvezu procjene utjecaja zahvata na prirodu).

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode

Croatian Society for Bird and Nature Protection

Poštanska adresa: Gundulićeva 19a; HR-31000 Osijek

tel:+385 31 202 796; Mobilni: +385 95 909 87 53

Slijedom svega navedenog pod točkama I.-II ove tužbe potpuno je jasno kako u pobijanom Rješenju nije pravilno primijenjen zakon te da se u postupku koji je aktu prethodio nije postupilo prema pravilima postupka, a osobito da činjenično stanje nije pravilno utvrđeno, te da je iz činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja.

Iz tih razloga tužitelj predlaže da Sud riješi predmetnu upravnu stvar na način da usvoji ovu tužbu, odnosno da presudom poništi pobijano rješenje tuženika tj. donese:

PRESUDU

„Poništava se Rješenje kojim se zahvat Višenamjenski kanal Dunav-Sava, nositelja zahvata Agencije za vodne putove iz Vukovara, Parobrodarska 5, ocjenjuje kao prihvatljiv za okoliš izdano od strane **Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Klasa UP/I-351-03/07-02/60, Ur. broj: 531-14-1-07-11-36, od dana 18. veljače 2011. godine.**

U Osijeku, 8. travanj 2011. godine

Prilog:

1. Rješenje Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Klasa UP/I-351-03/07-02/60, Ur. broj: 531-14-1-07-11-36, od dana 18. veljače 2011. godine
2. Primjedbe Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode na Studiju utjecaja na okoliš za zahvat Višenamjenski kanal Dunav-Sava od 21.06.2009.
3. CD sa dodatnom znanstveno-stručnom literaturom domaćih i međunarodnih udruga i znanstvenika koja govori o ekonomskoj i ekološkoj neopravdanosti projekta izgradnje višenamjenskog kanala Dunav-Sava

Tužitelj

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode

Tibor Mikuska, dipl.ing. biologije-ekologije